

Dt 8,7-18

2 Kor 9,6-15

Kázání

Milé sestry, milí bratři, dnes bych v souvislosti s nedělí Děkčinění, ráda mluvila nejen o vděčnosti, ale i o dalším, navazujícím kroku, který po vděčnosti může přijít. A tím je štědrost.

Dnes si můžeme díky čtení z 5. knihy Mojžíšovy intenzivně připomenout, že ne my sami, ale Bůh sám je dárce toho, co k životu potřebujeme. Bůh je dárce samotného života. Bůh osvobozuje ze smrti otroctví a přivádí svůj lid ke svobodě a blahobytu – obrazně řečeno - k životu v zemi zaslíbené.

Cestu Božího lidu pouští si máme připomínat, i když jsme třeba zrovna v situaci, která má blíže zemi zaslíbené. Proto, abychom snad nepropadli mylnému dojmu, že jsme si všechno zasloužili vlastními silami. Aby se snad ani naše srdce nevyvínila pýchou, že my sami jsme sobě Bohem. Cesta pouští – se od země zaslíbené nedá oddělit. Nemá se na ni zapomínat. Je jako zkouška, příprava, bez které člověk blahobyt neustojí. Je jako trénink, ve kterém si máme dokola připomínat: „Jen pro Boha nezapomeň na Boha! Vzpomeň si na vodu tryskající ze skály, na manu - chléb padající z nebe.“

Vzpomínka na cestu Božího lidu a výhled do země zaslíbené přináší lidem ujištění, že Bůh nám i v omezených podmínkách pouště poskytne to, co potřebujeme. Ale také upozornění, že i když pouští projdeme a ocitneme se v lepších podmínkách, v zemi úrodné a bohaté, tak i tady – je stále dárce všeho dobrého Bůh.

Fascinující je hloubka, s jakou Bůh přistupuje k lidským potřebám – a co všechno nám vlastně dává. V Bibli jde málokdy jen o chléb nebo o vodu – málokdy se o nich píše jen ve významu jídla a pití. Chápu to tak, že se o nás Bůh stará celostně. Řečeno Božími slovy: „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ Skutečně bohatý je jenom ten, kdo neodděluje tělo od Ducha a nechá se sytit po všech stránkách své bytosti.

V takovém rozpoložení, kdy si uvědomujeme plnost Božích darů a jsme za ni vděční, přichází na řadu štědrost. Touha po sdílení Božích darů.

Už ve Starém zákoně je vedle vyznání, že Bůh je dárce všeho, co potřebujeme zásadní i morální apel – rozdělte se o Boží dary se sirotky, vdovami, chudými, cizinci – zkrátka s těmi, kdo to zrovna potřebují. V tom je na svou dobu starozákonní svědectví velmi originální a díky Bohu staví na štědrosti k potřebným naše žido-křesťanská civilizace dodnes.

Ve druhém listu Korintským se k tomuto morálnímu apelu přidává navíc další rozměr. „Kdo štědře rozsévá, štědře bude sklízet.“ Tím novým rozměrem je to, že štědrost (sdílení Božích darů) je oboustranně výhodné. To je přece úžasná lidská zkušenost (snad i naše), že pokud jsme štědrí, tak se nám nějak, někdy naše štědrost vrací.

Ale také je asi i naše zkušenost, že to neplatí stoprocentně nebo čistě mechanicky – asi každý z nás jsme někdy investovali energii, čas, peníze do něčeho, co se nakonec nevyplatilo. Nebo alespoň zatím nevyplatilo.

Štědrost se nevyplácí automaticky a napařád, o tom svědčí koneckonců mezi řádky i list apoštola Pavla. Apoštol Pavel se v něm obrací na korintské křesťany s prosbou o podporu sbírky na jeruzalémský sbor. Na první křesťanský sbor, ke kterému dodnes mnozí vzhlížejí jako k dokonalému vzoru pro církve jako takovou. Jeruzalémský sbor byl jistě plný Ducha, vzájemného sdílení, štědrosti. Jeruzalémský sbor ale v době, kdy se Pavel obrací na korintské, trpěl velkou finanční nouzí.

To je velké varování i pro nás dnes. Můžeme se ocitnout zpátky na poušti, i když už to vypadalo, že jsme v zemi zaslíbené. Důvodů špatné finanční situace jeruzalémského sboru bylo pravděpodobně víc. Hlavním je hladomor, který tehdy postihl celou Judeu. Ale spekuluje se i o tom, že na bídě jeruzalémského sboru měl svůj podíl i jeho počáteční hurá komunismus. Přehnaná materiální štědrost. Měli všechno společné, čteme v druhé kapitole knihy Skutků. Kolik takových pokusů už v dějinách nevyšlo...

Se štědrostí to holt není úplně jednoduché. Máme být štědrí, ale s rozvahou. Apoštol v souvislosti se štědrostí zdůrazňuje sílu vědomého rozhodnutí,

dobrovolnost a radost dávání. A hlavně, máme se pokusit stejně jako Bůh neredukovat dary jen na čistě materiální složku. V originálním znění druhého listu Korintským užívá Pavel pro slovo štědrost termín, který lze přeložit i jako požehnání, nebo dobrořečení. To je termín, který k nám zazněl i z 5. knihy Mojžíšovy. A tak se znova připomíná hloubka, mnoho vrstevnatost Božích darů, které máme předávat dál. Nakonec nejde jen o finanční pomoc pro jeruzalémský sbor, ale i o dobré Slovo pro ty, kteří jsou v nouzi.

Problém neuváženého, čistě materiálního rozdávaní spočívá i v tom, že leckdy funguje jako výkupné za klid. Můžeme platit, abychom se uchlácholili, že přece něco s bídou světa děláme. Ale pokud jsme štědrí, aniž bychom si pořádně zjistili, kdo je na druhé straně pomoci, možná jdeme tou nejjednodušší širokou cestou, na které se vlastně ani s utrpením světa nepotkáme. Na které nemáme šanci lidsky se potkat s tím, kdo má nouzi. A přitom to je kolikrát to, co lidé v nouzi potřebují stejně naléhavě jako pomoc materiální.

Na štědrost se ve světle apoštolových slov můžeme dívat vlastně jako na příležitost k tomu podílet se na Boží dobrotě. Díky příležitosti obdarovat druhého, můžeme skutečně žít cestu následování Ježíše. Můžeme jako Ježíš štědře nasytit mnohé po všech stránkách. Právě proto, že se štědrost může projevat mnoha způsoby, můžeme být štědrí, i když máme zrovna hluboko do kapsy. Kdykoli můžeme druhé posílit, nasytit modlitbou nebo slovem naděje. Můžeme se pokusit předat druhým radost z naplněného života tím, že je podržíme v jejich nouzi.

Zatím jsem mluvila o nás, jen jako o těch, kteří mohou být druhým na blízku svým darem, ale je potřeba také říct, že někdy jsme to my sami, kteří potřebujeme pomoc druhých. A nemusíme se za to stydět. Život víry je dynamický, nemáme nikdy nic stoprocentně zaručené, někdy jsme na straně těch, kteří mohou štědře dávat, a jindy jsme zase v pozici těch, kteří potřebují štědrost druhých.

Do života víry proto patří vědomí solidarity, skutečné solidarity. Ne takové, která přichází z moralismu, že přece druzí mají nárok na totéž jako vy, ale takové, která je založená na vědomí, že kdokoli se může kdykoli dostat do potíží. Ať už se do potíží dostaneme vlastní vinou nebo nešťastnými vnějšími podmínkami – je to

nakonec jedno. Tak či tak potřebujeme pomoc druhých. Skutečnou solidaritu, které se projevuje jako putující štědrost – trochu jako bumerang. Jednou ji vyšleme do světa my, a třeba se nám ve chvíli nouze odněkud vrátí.

Věřím tomu, že se nakonec v součtu všech dobrých i špatných zkušeností Boží cesta, cesta vděčnosti a z ní vyplývající štědrosti vyplácí. Pokud jsme ve vší hloubce štědrí, pokud myslíme na druhé a na jejich potřeby, je vysoce pravděpodobné, že se tímto přístupem dříve či později NAVZÁJEM v dobrém obohatíme.

Kdo štědře rozsévá, bude štědře sklízet. Na to milé sestry a milí bratři myslíme, a doufejme, že pokud budeme v blahobytu země zaslíbené pamatovat na potřeby druhých, třeba si na nás druzí vzpomenou, až se zase jednou my ocitneme na poušti.

Amen